

NOVA GORICA

27. marec — začetek slavne borbe narodov
Jugoslavije skozi revolucionarno narodno
osvobodilno borbo v socializem

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORIŠKI OKRAJ

Volitve v okrajno ljudsko skupščino so nova veličastna in pomembna zmaga Osvobodilne fronte v izgradnji ljudske oblasti

Kako smo volili

Dan 21. marec je bil v Goriškem okraju dan ponovne zmage Osvobodilne fronte. Z 96,8 % udeležbo in z 98,05 % glasovanjem za kandidate OF smo volili in izvolili naš okrajni ljudski odbor. V mnogih vaseh je bila že na predvečer volitev velika razgibanost med starimi in mladimi. Mladina je po hribih in na višinah nad vasi pripravila in zažgala kresove. Volišča so bila že na predvečer pripravljena in vsa okrašena. Ze sam pogled na veselo razgibane ljudi, ki so se vsi utrujeni od spomladanskega dela na polju vračali na svoje domove, je zadostoval, da je človek vedel, da se pripravljajo na nekaj slovesnega, nekaj resnega, da hočejo ponovno dokazati svojo predanost Osvobodilni fronti, da hočejo dati svoje glasove najboljšim med najboljšimi člani OF, ki so že v času NOB delali z vsemi svojimi silami za našo osvoboditev, ki so v času ZVU stali vedno v prvih vrstah v borbi za priključitev k FLRJ, ki so bili v času obnove in prve Titove petletke iniciatorji prostovoljnega dela, s katerim so se obnavljale in gradile nove ceste in mostovi, obnavljale in gradile nove stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, ustanovljale nova gospodarska podjetja, produktivne in kmečke zadruge, kar vse pomeni korak naprej k našemu lastnemu blagostanju in graditvi socializma v naši državi.

Naši volivci, člani OF, so že od vsega začetka predvolivne kampanje, ko so izbirali svoje kandidate, zelo resno upoštevali to, kaj je kdo že napravil za OF, za ljudstvo, zato tudi niso dopustili, da bi se bil kdo vrnil v kandidato z namenom, da bi tako izkoristil ljudsko zaupanje v svoje sebične in protiljudske namene. Primer v Šmarjah, kjer se je vrnil v kandidato špekulant Lisjak, ki je bil v preiskovalnem zaporu zaradi kriminala že pred vojno, ki je bil kaznovan v naši JA, ki je bil kaznovan od KLO, ker je hotel oslepariti leta 1946 mladiča za njegov zaslužek, ki se danes izkorišča svojega hlapca, da največkrat nima niti za cigarete in ni niti socialno zavarovan, ki je hotel povračilo stroškov od zadruge ali KLO za potovanje po drugih republikah, kamor je šel sam iz špekulativnih namenov, da bi si nabavil moko, katero bi bil prodajal svojemu ožjemu krogu ljudi, kateri bi ga za to »dobroto« zagovarjali pred ljudstvom, mora služiti vsem krajevnim aktivistom OF, da bodo vedno budni pred takimi pojavi že prej in ne šele zadnji tedni pred volitvami. Ker aktiv OF na področju KLO Šmarje ni bil že v začetku dovolj buden, je to politični špekulant imel svoje zagovornike že med člani vaškega sekretariata OF.

O predvolivni kampanji, v kateri so se obravnavala vsa vprašanja, smo že v zadnji številki »Nove Gorice« pisali. Tako se je že na predvolivnih zborovanjih krepila in utrjevala naša ljudska oblast. Utrjevala se je zato, ker je ljudstvo svobodno, ker ljudstvo samo aktivno sodeluje pri utrjevanju in graditvi svoje ob-

lasti, ker ljudstvo ve, koliko žrtv je moralo dati za svojo ljudsko oblast, ker ljudstvo ve, da si je to oblast samo priborilo s pomočjo in pod vodstvom OF in KP, ker ve, da je ta oblast res ljudska, ker ve, da jo prav zato napadajo samo protiljudski elementi. Prav zato, ker vse to naše ljudstvo ve, ne bo dopustilo klevetanja svoje oblasti, temveč jo bo samo aktivno podprlo in s konstruktivno kritiko vzgajalo in čuvalo kot zenico svojega očesa.

Če smo prav v času, ko smo se mi pripravljali za volitve v OLO, ko smo mi tudi v tem času utrjevali in gradili svojo ljudsko oblast, pogledali v časopise, kako se pripravljajo na volitve v Italiji in če smo prisluhnili raznim redkim protiljudskim elementom, ki so prav zadnje dni pred volitvami vrgli svojo že nešteto krat pregreto parolo »voja bo«, smo si prav hitro lahko na jasnem, zakaj prav take momente uporabljajo za svoje vojnouhujske namene. Enotnosti in bratstva jugoslovanskih narodov so se ustrašili vsi protiljudski elementi v vseh državah zapadnega imperalizma. Ker pa je enotnost jugoslovanskih narodov skovana v času obnove in izgradnje naše nove države in ker italijanske delovne množice, združene v ljudski fronti Italije ustvarjajo strah in trepet De Gasperi, Vatikanu in njihovim gospodarjem v Ameriki, so prisiljeni vreči parolo o vojni, da bi tako ustvarjali malodušje med demokratičnimi množicami. Strah jih je demokratičnih množic v Italiji, ki se z borbo za svoje osnovne pravice pripravljajo na volitve, ker so te množice iz dneva v dan bolj enotne in borbene. Da bi pomagali k oživiljenju fašistično-šovinističnih ostankov v Italiji, so pripravili ameriško-anglo-francoski predlog za revizijo mirovne pogodbe z Italijo s priključitvijo Trsta k Italiji. S tem bi radi tolmáčili in vzpodbujali k sovraštvu do nove Jugoslavije. Kakor demokratične množice v Jugoslaviji obsojajo take namere, tako jih obsojajo tudi demokratične množice v Italiji, združene v ljudski fronti. Našim volivcem ni bilo treba obljubljati ničesar, ker vsi predobro vedo, da smo si vse sami priborili, zato so se tudi volitev polnoštevilno udeležili in glasovali za kandidate OF. Prav tako tudi italijanske delovne množice ne bodo nasledale varljivim obljubam, ker vedo, da bodo z demokratično vlado vzpostavljene tudi boljše odnose med Jugoslavijo in Italijo. Z utrjevanjem naše ljudske oblasti prav tu ob meji bomo dvigali tudi samozvest in zaupanje v zmago demokracije tudi na volitvah v Italiji dne 18. aprila t. l.

Kakor smo že pisali, so se v dneh pred volitvami razgibale vse naše množične organizacije, vsi naši KLO in potom njih vsi volivci. Vse kandidate pa je obravnavanje vseh gospodarsko-političnih vprašanj opozorilo na trenutne in bodoče najvažnejše naloge OLO-ja. Vsak kandidat je na predvolivnem zborovanju, če se je poglobil v vprašanje gospodarstva, v svoji enofni lahko začutil, da se z njegovo izvolitvijo delo šele začne in da prav zaradi

velikega zaupanja, ki mu ga je ljudstvo izkazalo, tega zaupanja ne sme zlorabiti, temveč skrbeti, da si bo to zaupanje vedno bolj utrjeval. Vsi kandidati so bili izvoljeni in kandidirani zato, ker so bili aktivisti OF in morajo ostati tudi v bodoče. Da pa bomo v bodoče še boljši, je treba ohraniti in razvijati živ stik s svojimi volivci. Raztolmačiti bo trebal vsak ukrep, vsako uredbo naše ljudske oblasti vsem volivcem na preprost in razumljiv način. Za nadaljnje razvijanje zaupanja ljudstva v naše člane KLO je dolžnost vsakega, da najtesneje sodeluje s sekretariatom OF na vasi, kateri mu kot politično-gospodarska organizacija na vasi lahko nudi največ pomoči.

Prav sedaj, ko se pripravljajo zasedanje novega okrajnega IO, ko se bo sprejemal okrajni petletni plan, ko se bo sprejemal letni proračun, ko se bo sprejemalo še več drugih sklepov, je dolžnost vsakega člana OLO, da se živo pripravi na to zasedanje, da bo s svojimi pametnimi predlogi, ki jih lahko dobi pri svojih volivcih, mnogo prispeval k izboljšanju delovanja OLO-ja in s tem prav k utrditvi naše ljudske oblasti tu ob meji: med napredno demokratično Jugoslavijo, kjer ljudstvo z velikim delovnim po-

letom gradi svojo domovino, in Italijo, kjer se ljudske množice vsak dan bolj odločno bore za svoje osnovne pravice, katere jim krati De Gasperijska vlada, Vatikan in ameriški imperialisti.

Velike in odgovorne so naloge, ki stojijo pred okrajnim ljudskim odborom. Za izvajanje teh nalog bo potrebno mnogo naporov. V kandidatih, ki so izvoljeni, pa je podana vsa garancija, da bodo tem nalogam tudi kos. Potrebna bo samo še širša razgledanost, tako da bo vsak član OLO imel v vidu cel okraj, vso republiko, vso državo. Skrbeti bo treba za ustanavljanje novih okrajnih gospodarskih podjetij in za pravilni razvoj že obstoječih, za pravilno organizacijo in razvoj trgovske mreže, za pravilno razvijanje naših kmečkih zadrug, za dvig hektarskega donosa, za pravočasno oskrbovanje s semeni, za dvig živinoreje, za izboljšanje vinogradništva in sadjarstva, za dvig obrtniške proizvodnje, za pravilno odmero davkov po dohodku in gospodarski zmoglosti, za dvig kulturnega nivoja, za eksperimentalno reševanje zadev socialno ogroženih. Kot ena najvažnejših nalog pa je pomoč KLO-jem za izvajanje vseh nalog in ustvarjanje njih avtoritete.

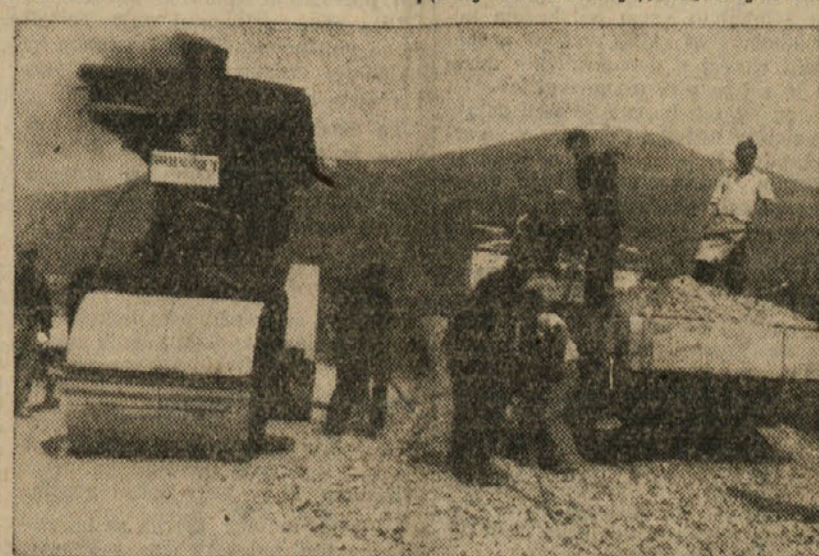
Ko smo ugotovili volivne rezultate, ko smo primerjali volitve pri nas z volitvami v kapitalističnih državah, ko smo ugotovili najvažnejše naloge novoizvoljenega OLO, pa pogledimo še na napake, ki so se vršile tik pred volitvami. Vedeti moramo namreč, da če bi napak ne bilo, bi bili volivni rezultati še boljši. Zato pa moramo vse napake zelo kritično pogledati, da jih v bodoče ne bomo več ponavljali. Bilo je vsekakor mnogo napak, tako političnega, gospodarskega in tehničnega značaja, vendar bomo tu našli samo nekaj glavnih napak, ostale manjše pa prepuščamo aktivistom in krajevnim aktivom OF, da jih v svojem kraju ugotovijo in gledajo, da jih odpravijo. Ena glavnih napak je bila vsekakor ta, da ali več kandidatov, da napaka je zmanjšala volivno udeležbo in glasove za OF, ker volivci niso imeli izbire in so tako čutili, da so postavljeni pred izvršeno dejstvo. Druga je bila v tem, da se v predvolivni kampanji ni v zadostni meri zajelo globino in pomen Osvobodilne fronte in naše borbe proti imperializmu za utrjevanje miru in borbe demokratičnih množic za svoje osnovne pravice v Italiji in drugje v svetu. Tretja je bila v tem, da so naše ljudske množice vse premalo nastopale proti vaškim mogotcem, ki so po navodilih iz kakega župnišča, hoteli posamezna predvolivna zborovanja spremeniti v nemogoče zahteve. Ze samo to, da so se sklicevali na pomanjkanje taki, ki pomanjkanja še niso nikdar občutili, kot je bil to primer v Gočah, nas opozarja, da moramo najprej pogledati socialni položaj človeka, ki godrnja. Četrto napako pa so delali člani naših krajevnih ljudskih odborov, ki napak, katere so napravili pri sprovanju uredbe o preskrbi, niso sami priznali in ljudstvo za bodoče pozvali k večjemu sodelovanju. Ljudje vedo, da je naša oblast še mlada in da še tako posamezniki v krajevnih ljudskih odborih napravijo tudi kakšno napako, ker se vsi še učimo. Vedo pa tudi, da je treba ugotovljene napake hitro odpraviti. Ljudje so to svojo oblast pripravljali tudi braniti in ji ustvarjati avtoriteto, prav zato pa je pred ljudstvom napake treba priznati in jih z ljudsko pomočjo odpravljati.

To so glavne ugotovitve iz zadnjih volitev, zato je za v bodoče vse, kar je dobrega, treba posplošiti, kar je slabega, pa odpraviti.

Uspešen razvoj del na gradilišču Nove Gorice

Borba treh mladinskih delovnih brigad za sekijsko prehodno zastavico

Lepi pomladanski dnevi omogočajo hitri razvoj gradbenih del na gradilišču Nove Gorice. Tehnika in človeška delovna sila se tu med seboj harmonično prepletata — živahnost in delovni polet med delavci in brigadirji je vedno večji. Tri mladinske brigade medsebojno tekmujejo, da si priporočno prehodno sekijsko zastavico. Dnevno preokračujejo normo za 20 odstotkov. Razlika v preokračanju norm med brigadami je le za 2 do 3 odstotke.

Težek parni valjar utrjuje cestnice glavne magistrale v Novi Gorici. Mladinske brigade tekmujejo, da bi gradnjo čim bolj pospešile

Sedaj se vršijo glavna dela na mestni ulici, pri regulaciji potoka Korna in pripravljanju taborišča za nove delavce in mladinske brigade, ki bodo došlele prve dni meseca aprila. Urejuje se tudi mestni park, kjer se sadijo cedre, ciprese, srebrne smreke in druga okrasna drevesa. Prvi del novozgrajenega mesta bo imel tako že dovolj zelenja in cvetja, dovolj senice, posute stezice, otroško igrišče in majhno jezero v bližini. Dela pri urejevanju mestnega parka vodi vrtnar Paulin Leopold, ki je pred priključitvijo urejal lokalni park v Stari Gorici. On pravi, da hoče vložiti vse svoj trud in izkušnosti, da bo mestni park v Novi Gorici čim lepši in prijetnejši. Tudi specialna vrtnarska četa primorske mladinske brigade »Jožeta Srebrničar«, katero vodi tovarš Paulin, dela marljivo in pazljivo pri sajenju dreves.

Na majhni vzpetini nad Kromberško planoto raste iz tal novo delavsko naselje, katerega gradi republiko gradbeno podjetje »Primorje«. Ob zaključku vsakoletne gradbene sezone se bo v teh prostorih vršila preko zime vaješka in delovodska zidarska šola, z namenom, da se usposobi čim več novega mladega kadra stavbinških delavcev. Novo taborišče bo imelo prostora za okrog 1000 ljudi. Taborišče bo imelo zračno prostorno menzo, kjer se bodo vršile ob prostem času tudi kulturne prireditve med delavci in mladinci, ki bodo gradili novo mesto. Načrte za taborišče je izdelal inž. Lojz Teodor.

Izkop mestne ceste je v glavnem že

dovršen. Izdelana je tudi cestna zaščitna plast v dolžini 1500 m. Po njej vozijo kamijoni, ki prevažajo material iz kamnolomov in gramoznih jam. Podjetje za gradnjo cest LRS »Nova Gorica« je organiziralo v gramozni jami mehanično nakladanje materiala na vozilo, da gre delo bolj izpod rok in zmanjša človeško delovno silo. Organizirali so posebno delovno brigado, ki upravlja težke stroje. Buldožer tu poriva material do bagra (stroj za nakladanje), ki s svojim žre-

lom grabi in natovarja material na vozila. Zelo živahno je tudi vzdolž mestne ceste. Tu kopljejo mladinci in mladinke odtučeno jarke na cesti, ki je široka 18,5 m. Valjarji tlačijo drobljenec in gramoz, katerega delavci sproti posipajo na cesto, da učvrstijo cestno plast. Na obeh straneh pa buldožerji in jezi ravnavo teren. Zraven pa bodo uredili zelene pasove iz ruše, kjer bodo nasadili okrasna drevesa.

Tam kjer se spaja tovarniška nlica z odhodno cesto Solkan-St. Peter, pa delavci in mladinci regulirajo potok Korna. Z deli so pričeli sredi prošlega meseca v dolžini 450 m. Od tedaj so že izkopali nad 10.000 kubikov zemlje ter pričeli s tlakanjem in strganjem. Da se izsuši močvirnat svet, kjer bo stal vzhodni del novega mesta, je predvideno, da bodo v letošnjem letu regulirali 900 m potoka, za kar bo treba izkopati 25.000 kubikov materiala.

Opaziti je veliki polet mladinskih delovnih brigad »Janeza Hribarja«, »Otona Zupančiča« in »Jožeta Srebrničar«. Težko je reči, katera izmed brigad je najboljša. Vse tri se kosajo med seboj za doseg in preokračanje desetdnevnega plana. Tekmuje se med brigadirji poedinci, trojčkami, četami in brigadami.

Preteklo nedeljo je bila proglašena IV. brigada »Otona Zupančiča« za udarno brigado. Normo so preokračali za 24% ter si tako priborili sekijsko prehodno zastavico. V udarno briga-

de so na kupih izkopanega humusa ob potoku Korna postavile transparente z dnevnimi obvezami, ki jih vzpodbujajo k delu za izpolnitev in preokračanje dnevnih norm. Zvenket rovnici in lopat se meša med ropotom strojev in eksplozijami min v kamnolomih, dela potekajo z naglim tempom. Parola vseh mladincev in delavcev na gradilišču je: »Zgraditi hočemo čimprej novo Gorico za Tita in ljudstvo, živčeno na zapadni meji, ki je toliko trpelo v četrtoletnem suženstvu pod fašistično okupacijo in je ostalo po krivični razmejavi brez svojega življenjsko važnega kulturno-gospodarskega žarišča.«

Samoiniciativnost KLO Brie

Dne 17. marca t. l. je KLO Brje na Vipavskem poslal OLO za Goriško dopis s sledečo vsebino:

Z ozirom na to, da nimamo denarnih sredstev za kritje proračuna januar-marec in da ne moremo dobiti dotacij od OLO za nujno popravilo krajevnih poti, smo na redni seji KLO, ki je bila dne 25. februarja t. l. sklenili, da se uvede krajevni samoprispevek, in sicer v višini 20.000 din. Ta sklep smo prenesli in predložili na zboru volivcev dne 29. februarja v pregled in potrditev. Ker so volivci ta sklep podprli in potrdili, zlasti ker sami uvidijo nujno potrebo popravila, smo potem ce-

lotno vsoto, to je 20.000 din, razdelili na posamezne kmetovalce, in sicer točno na podlagi osnovne za odmero davka, da je vsak kmetovalec obremenjen po velikosti dohodkov svojega premoženja.

KLO Brje smatra stvar za nujno in potrebno, zaradi tega predlaga in priporoča, da OLO pregleda razdelilnik in ga potrdi.

Na isti seji smo sklenili tudi, da se postavi davek na pse ter isto dali v prenos zboru volivcev, kar je bilo tudi od volivcev potrjeno, in sicer na vsakega lovskega psa po 150 din, za pse čuvarje pa po 100 din.

Usnjarna v Mirnem bo pripravljena s 1. majem

V Mirnu že s polnim tekom dela Okrajno čevljarsko podjetje, ki dnevno izboljšuje svojo produkcijo in se številu delavcev, ki presegajo normo vedno več.

Med tem se pa že z naglico pripravljajo na obnavljanje stavba, ki bo služila za strojno, torej predelavo kož. Usnjarna bo lahko za okrog 30 odstotkov oskrbovala potrebe čevljarskega podjetja.

Priprave strojarne se vrše s silno pridnim in pozitivnim delom tam zaposlenih delavcev in delavk. Tovariš Lado, ki vodi obnavljanje stavbe, ki je bila dosedaj v povsem nerabnem stanju, se je pri tem izkazal kot zelo

iznajdljiv. Zaradi pomanjkanja cevi in drugih priprav, si je sam izmislil pripravo za sušilnico kož. Vse stroje je sam poskal in spravil v stavbo. S silnim veseljem in ponosom razkazuje vsakomur dosedanje delo, ki ga je skupno s svojim delovnim kolektivom, ki mu res udarniško pomaga, ustvaril.

S 1. majem bomo dokončali našo strojno! Moramo jo otvoriti do takrat! Je dejal in pri tem vzpodbudno pogledal na sodelavce, ki so mu potrdili in z odločnim nasmeškom pokimali in se še z večjim elanom vrgli na delo.

Pogled v notranost usnjarne, kjer v vzornem delovnem poletu urejajo delavnice, da bodo ustrezale vsem sodobnim zahtevam

Staro dvonadstropno poslopje v Mirnu bo z udarniškim delom do 1. maja spremenjeno v moderno tovarno usnja, ki bo v veliki meri krčila potrebo

Zadružni domovi morajo postati središča vsega gospodarskega in kulturno-prosvetnega življenja na vasi!

Pogled v notranost usnjarne, kjer v vzornem delovnem poletu urejajo delavnice, da bodo ustrezale vsem sodobnim zahtevam

Kje so vzroki zastoja pri gradnji združnih domov?

Ko smo pristopili k organiziranju in dvigju združnih domov, smo ugotovili, da naše delovno ljudstvo dobro razume pomen in korist kmečke zadruge s svojim združnim domom na vasi.

Z vsa dobro voljo je naše ljudstvo sprejelo obvezo o decentralizaciji zadruge in o graditvi združnih domov, izvoljene so bile uprave po vseh krajih za gradnjo.

Zakaj so bile postavljene uprave? Zato, da si bodo vasi pomagale med seboj, v delu, materialu in z nasveti. Marsikje so si krajevni odbori OF in masovne organizacije tudi izvolili svoj upravni odbor za gradnjo združnega doma.

No, s tem, da so bile postavljene uprave, so se nekateri kraji zadovoljili. Tudi krajevni odbori OF so smatrali, da je njihovo delo pri gradnji združnega doma končano. Tako nič čudnega,

Ljudstvo iz Dol-Predmeje hoče do 1. maja zgraditi svoj združni dom

V Dol-Predmeji so sklenili, da bodo do 1. maja zgradili svoj združni dom. Ta partizanska vas, ki je v narodno osvobodilni borbi bila med najbolj zavednimi in požrtvovalnimi, tudi danes nece zneostajati. Zato pomagajo vsi vasačani s prostovoljnimi deli, da bo njihov združni dom čim prej pod streho. Tudi na dan volitev so organizirali množično prostovoljno delo na gradilišču in v kamnolomu, kjer pripravljajo kamenje in pesek. Marljivo prostovoljci bodo poskrbeli, da bo dovolj peska za združni dom.

Vasica Dol-Predmeja, ki stoji pred Trnovskim gozdom nad Ajdovščino, je bila za časa NOV popolnoma požgana in uničena. Ljudstvo je tu dalo vse sile v borbi proti okupatorju in preživljalo res težke ure.

Danes je tudi pri delu in obnovi naše domovine med prvimi. V naslednjem času so vse priprave za volitve bile usmerjene v delo na vasi in pri pripravi za gradnjo svojega združnega doma. Na svojih predvolivnih masovnih sestankih je ljudstvo razpravljalo o vseh vaških gospodarskih vprašanjih, največ pa je bilo vedno govora o vprašanju gradnje združnega doma. Na enem izmed teh sestankov se je javilo 25 mladincev in mladink za nepretrgano delo pri združnem domu za 35

OF nudi aktivno pomoč pri delu

Mestni odbor OF se zaveda svojih nalog in skuša preko masovnih organizacij pomagati pri mobilizaciji ljudstva za razne akcije. Ogledimo si nekatere številke, ki kažejo razumevanje Ajdovskega ljudstva:

Za Grško pomoč je bilo zbranih 8701 din; pionirjem je bilo darovanih 2000 din; za rutice, na proslavi 8. marca je bilo zbranih 2478 din za Združni dom, za vse naše otroke, ki živijo pod Italijo so žene zbrale 1733 din, 840 din pa za Drugi kongres. Za Socialni fond OF je bilo oddanih 20.456 din. Pionirji sami so zbrali

pred kratkim 579 din za pomoč grškim borecem. Žene so sprejele sklep, da ustanove in organizirajo čim prej Dom igre in dela, ki je tako prepotrben v tem kraju in je povpraševanje po njem že zelo pogosto. Žene so se obvezale tudi za 5000 prostovoljnimi urami pomagati pri gradnji združnega doma. Z delom se je že začelo in so ruševine že skoro očistile, precej kamna je že zloženega in presejanega peska, kot tudi posutega zidu. Pri tem sodelujejo vse organizacije in tudi mladina, ki si poleg tega planira svoje športno fizikalno igranje. J. L.

krajevni aktiv in Upravi za gradnjo združnega doma. Kaj so prav za prav storili tovariši iz Uprave, ki odgovarjajo za določen sektor? Kje je organizacija delovnih čet, zbiranje prispevkov internege posojila, nabava materiala itd.? Datum 27. aprila se bliža, tekmeči z drugih gradilišč so vedno resnejši nasprotniki in ne vemo, kako bo ljudstvu odgovarjal tisti, ki bo kriv, da Prvačina ne bo prva.

Skoro isti primer opažamo v Gradšču pri Renčah. Tudi tu so se prve dneve res zagnali v delo pri gradnji svojega doma. Danes pa se dela le od časa do časa in tudi ob nedeljah ni več tistega delovnega zaleta kot smo ga občudovali prve dni.

Vemo, da imajo danes važno delo pri obdelavi zemlje; vendar to ne sme ovirati pri gradnji združnega doma. Pač na je prav radi mnogo zaposleni delovne moči pri obdelavi in sevit, tembolj potrebna dobra organizacija in pravilna porazdelitev prostovoljnega dela.

Več truda in požrtvovalnosti

V Šempasu se že dalj časa bavijo s pripravami za gradnjo združnega doma. Zgraditi ga nameravajo na lepem kraju, ki je sicer bolj v zatistju, vendar blizu glavne ceste Gorica-Ajdovščina, kar bo omogočalo lažji promet združnemu domu. Načrt je zelo skrbno izdelan in bo združni dom res lahko v ponos in okras Šempasa. Pripravljanje materiala in sploh zanimanje za gradnjo samo je v začetku že dokazalo, da je ljudstvu Šempasa mnogo do tega, da si čim prej in čim lepše zgradi svoj dom. Tudi organizacija po četah, desetnah in podobno za delo je bila dobro izpeljana, saj je bil Šempas med prvimi kraji, ki se je s tako interesirano in dobro voljo pripravil na delo pri združnem domu. Tudi nedeljsko prostovoljno delo je dokazovalo razgibanost vasi. Do sedaj je sicer nekaj že napravljenega, kar nam dokazujejo sledeči podatki:

Izkopanega materiala v dnevni je 61 m³. Delalo je 93 delavcev 970 ur. Od teh 61 m³ materiala je:

Čisti pesek	15 m ³
Kamenja za zidanje	20 m ³
Grmoza	26 m ³

Teh 61 m³ materiala je bilo prevoženih na teren gradilišča v 125 urah, vozilo ga je 36 voznikov.

Pri izkopavanju jame za apno je delalo 11 delavcev, kateri so izkopali 24 m³ zemlje v 38 urah.

Za kanalizacijo na terenu gradilišča je 15 delavcev izkopalo 10 m³ zemlje v 45 urah.

Skupaj je bilo 129 delavcev in 36 voznikov. Skupno izkopanega materiala 61 m³. Skupno vsch prostovoljnih ur 1178.

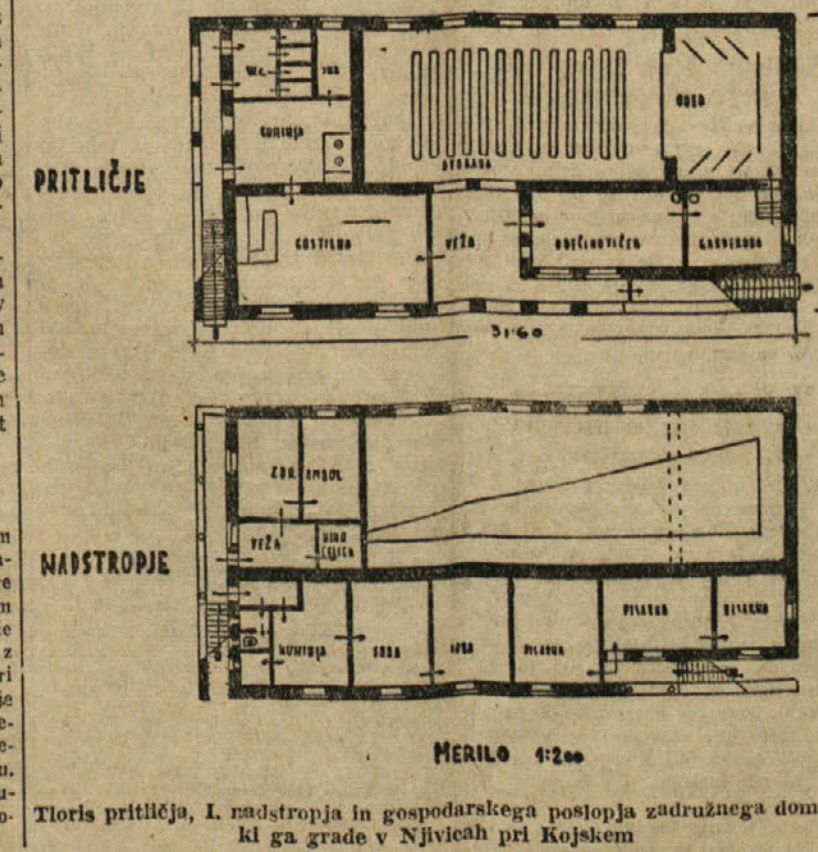
Ljudstvo v Batujah nadaljuje z vso vztrajnostjo . . .

Na predvolivnem masovnem zborovanju je ljudstvo v Batujah sprejelo sklep, da bo volilo 100% in se po končanih volitvah udeležilo prostovoljnega dela pri gradnji združnega doma. Da sklepi niso ostali samo na papirju nam dokazuje dejstvo, da so Batuje prve v Goriškem okraju zaključile volitve s 100% udeležbo že v jutranjih urah ter se masovno udeležile prostovoljnega dela pri gradnji združnega doma od mladine do najstarejših ljudi na vasi.

Batujeji se zavedajo, kaj pomeni gradnja združnega doma na vasi, ker bo prav to žarišče kulturno prosvetnega dela in gospodarstva ter ostal kot svetilnik še poznejšim rodovom.

Pri gradnji združnega doma so zainteresirane množične organizacije na vasi, ki s svojim požrtvovalnim delom izkazujejo pravilno organizacijo posameznih ljudi pri delu. Za lepši potek dela so organizirali brigadne skupino po 10 mož, katere se vrstijo vsakodnevno tako, da delo pri gradnji združnega doma poteka v polnem redu. Ze sedaj se vidijo lepi rezultati njihovega dela. Poleg teh skupin se vsako nedeljo vrši masovno prostovoljno delo, katerega se udeležujejo vsi vasačani.

Pri izkopu temeljev so napravili ogromne količine grmoza, ki ga bodo

Tloris pritličja, I. nadstropja in gospodarskega poslopja združnega doma, ki ga grade v Njivicah pri Kojsem

oddali cestni upravi za nasip cest. — Izkupili grmoza bo šel v fond za gradnjo združnega doma.

Batujeji naj bodo v vzgled vsem ostalim vaset, kako je treba pristopiti k gradnji združnega doma s pravilno organizacijo in mobilizacijo ljudi na vasi. C. S.

Resolucija mladine iz Batuj na dan volitev

Zbrani na masovnem prostovoljnem delu pri gradnji združnega doma v Batujah, pošiljamo okrajnemu sekretariatu mladine — delovne pozdrave.

Danes smo počakali naše mlade glasove v volivne skrinjice Osvobodilne fronte. Pripomogli smo k temu, da je bila udeležba na volitvah 100%, da so se volitve zaključile do 9. ure. Črna skrinjica je ostala prazna. S tem je naša vasa ponovno dokazala, da je enotna, da ni med nami človeka drugačnih teženj. Potrčili smo našo ljudsko oblast in ponovno smo zadalj klobuto reakcije.

Za vse to ima zaslugo Osvobodilna fronta naše vasi, na katere vodstvu so mladinci iz naše srede, ki so znašli

Prostovoljno skupno delo utrjuje slogu na vasi

Ze v zgodnjih jutranjih urah se je delovno ljudstvo vasi Ročinja ob Soči zbralo pri delu združnega doma. V kratkem času so podrli eno steno stavbe, kjer bo stal njihov združni dom in očistili ves material. Druga skupina je ob istem času čistila vasa samo, ostali pa so v vinogradu, kjer last narodne imovine obrezovali trte in pripravljali količke.

Med ljudstvom je bilo pravo delovno razpoloženje, ki se je stopnjevalo ob veselju nad izvršenim delom. Vasi, ki je bila po končanem prostovoljnem delu temeljito očistena tudi vseh ruševin, je kazala prav praznično lice. Mladina je tako z obrazi, polnimi zadovoljstva, po prostovoljnem delu prihitela v Solkan na praznik delovnih brigad.

V kamnolomu so ves dan na delu in pripravljajo kamenje in pesek ter ga spravljajo na gradilišče

Razvoj apnenice „Rdeča zvezda“

Apnenica „Rdeča zvezda“ v Solkanu se je zopet razširila, ker je povečala svojo zmogljivost z otvoritvijo čarte peči.

Ob priključitvi cone »A« k FLR je delala samo ena peč. Z novim letom so delavci spravili v obrat drugo peč, tako da se je produkcija apna zvečala za še enkrat toliko. Delavci se niso s temi rezultati zadovoljili, ker je stal pred njimi plan ter so vložili vse sile, da obnovijo še tretjo peč, katero so zakurili 17. februarja.

Poleg teh peči je siala še četrta peč, katero je bilo treba takoj obnoviti, da prekoračijo štirimesečni plan, in res, dne 17. marca ob 16. uri so zakurili še čerto peč (apnenico). Ako bodo vse štiri apnenice delale do dne 1. maja, bo apnenica »Rdeča zvezda« prekoračila plan prvotnega tekmovanja za 26 odstotkov.

Tudi kvaliteta apna se je precej izboljšala od pridružitve do sedaj ter je to apno danes med najboljšimi v Jugoslaviji. Pri tem gre zasluga predvsem delavcem — nakladačem, ki pripravljajo bel kamen v primernih doblini, ne pa kot so delali prej. Enaka zasluga gre kurjačem, kateri morajo paziti, da imajo peč stalno in enakomerno temperaturo. Medtem, ko so nakladači izpostavljeni težkemu delu pri drobljenju kamna in vremenjskim neprilicam, so kurjači izpostavljeni veliki vročini pri pečeh.

Tudi na minerje ne smemo pozabiti, posebno pa na tovariša Bitežnik Alojza, ki se je pokazal med najbolj požrtvovalnimi, posebno pri štednji

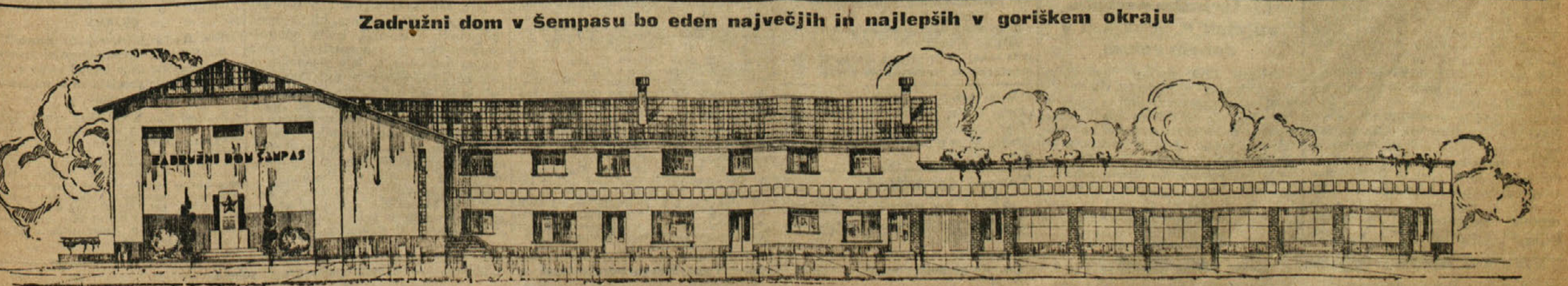
elastizivna in tovariša Benza Iva, ki tudi pri delu ne zneostaja. Pomisliti moramo na to, da so minerji stalno v življenjski nevarnosti, ker morajo posavljati mine v višini tudi preko 40 m v stenah in to mnogokrat na vrveh.

Med delavci vlada še precej dober odnos, lahko pa bi bil še boljši, ako bi se sindikatna podružnica malo bolj oživela. G. L.

Delo mladincev in pionirjev v Ustju

Mladinski aktiv in naši vasi se je organiziral v četo, katera nosi ime padlega borca „Bratina Edvarda“. Mladinci in mladinke so se obvezali, da bodo naredili v letošnjem letu 7000 prostovoljnih delovnih ur. Z delom so pričeli preteklo nedeljo. Napravili so brv preko potoka, katera bo služila v času gradnje novega mostu in očistili jarek ob cesti.

Popoldne so pa imeli pionirji prireditve v pomoč borečemu s ljudstvu Greije. Nastopili so z več dramskimi in pevskim točkami. Posebno so razveselili navzoče mali plesalci z ruskim narodnim plesom „Katjuša“. Tovarišica učiteljica je pionirje naučila lepo uspešno prireditve in smo ji hvaležni, ker vzgaja naše najmlajše tako, da bodo postali dobra Titova mladina, ki ne šedi svojih sil pri delu v korist naše domovine. S. S.

Združni dom v Šempasu bo eden največjih in najlepših v goriškem okraju

Kje so hibe, da ni pravih uspehov v šolah

Pred naše prosvetne delavce se danes postavlja ena od najpomembnejših nalog — vzgoja kadrov. Naše gospodarstvo, trgovina, naša industrija, gradnje potrebujejo strokovnega kadra, ki bo sposoben graditi in ustvarjati. Zato mora naša šola tem najmlajšim dati ono osnovno znanje, na katerem bodo kasneje gradili: teoretično in praktično znanje za svoje delo. Vprašamo pa se ali smo že dorasli v zadostni meri tej nalogi? Pouk na nekaterih šolah je še vse preveč sam sebi namen. Ne vnaša se v njega ono problematiko naše vasi, ki je danes bistvena pomena. Zakaj naš pionir v šoli ne bi vedel, da gradimo zadrudne domove da je za to potreben material, da bo ta material dobil na kak naci. tu ali tam, da mora biti ta material kvaliteten. Pri tem enim problemu, ki ga zdaj rešujemo po vseh, učitelj lahko obravnava več predmetov. Uredba o vezanosti cenah mora imeti odziv tudi v naših šolah. Naše kmečke zadruge, lokalno gospodarstvo, kulturni dvig ljudstva, sploh našo gospodarsko borbo mora učitelj na vasi in profesor na gimnaziji slaviti v sklad z učnim načrtom, ki mora biti za vsakega posrednika norma, ki jo hoče s svojim uspešnim delom kot učitelj in vzgojitelj prekoračiti.

Da pa se tega na vseh naših šolah ne opazja, so tu prav gotovo vzroki, ki jih moramo poiskati in seveda tudi odstraniti. Naši prosvetni inštruktorji prav gotovo ne dajejo zadostne pomoči našemu učitelstvu. Niso jim v vsem mentorji pri njihovem delu. Če se bo naš učitelj-priljubljenec čutil osamljen, prav gotovo ne bo pristopil k delu z vsem tistim elanom, ki je danes usakemu ljudskemu učitelju potreben. To napako bo v bodoče treba odpraviti in bodo naši inštruktorji učitelstvo morali voditi pri delu in

obenem strogo kontrolirati, če se te zadane smernice sprovajajo v življenju. Da naš učitelj na vasi danes še nima podrobne učnega načrta, je tu vzrok, da nekateri od teh niso bili poučeni, da pa so tu poedinci, ki bi to lahko storili, toda opravljajo svoje delo preveč površno.

Če mi danes vse gradimo in delamo po načrtu, mora prav tako slediti učitelj na šoli imeti pred seboj načrt, ki ga izvaja. Izgubljanje v priloženostnem nenačrtnem delu ni delo na temelju prave znanosti, ki sta jo Lenin in Stalin postavila kot prvo pri graditvi socializma.

Pomanjkanje šulja pri našem učitelstvu naj si bo to strokovnega, pedagoškega, gospodarskega ali političnega, v veliki meri pri poedincih vodi v apolitično delo v šoli in delu med ljudstvom sploh. Zavedati se moramo, da se te težkoče in napake ne bodo tako hitro odpravile, potrebno pa je, da se nakažejo in da pristopimo k reševanju istih. Naš učitelj na vasi mora biti svesten dela, ki ga opravlja, svesten, da je on tisti, ki vzgaja mlado pokolenje in mora biti kot tak tudi avtoriteta na vasi in vodnik vsega delovanja. Odpraviti se mora tisto ozko gledanje pri reševanju problemov. Učitelj na vasi mora gledati s perspektivo bodočnosti in se ne izgubljati v področnostih, ki skoraj vedno vodijo v strokovnjakstvo in nenačrtnost. Nujno je potrebno, in to bomo dosegli le z naprednim študijem, da se odresimo predsodkov in vpliva poedinskih reakcijskih duhovnikov, če hočemo našo mladino vzgajati v duhu marksizma-leninizma, da bodo sposobni dograditi to, kar je naše revolucionarno ljudstvo započelo graditi.

Ozrmo se še na zunanje momente, ki tudi kvarno vplivajo na sam pouk. Pogledimo naše šole. Zdi se nam, da nekateri od njih niso škole. Vrt okoli je zapuščen, brez cvetja in zelenja.

Stavba ni pobeljena in očiščena. To prav gotovo ne vpliva pozitivno na pionirja in bo naš učitelj s podporo ljudstva v vasi moral pristopiti k reševanju tega problema. Da ne govorimo o tistih prostorih, ki so v privatnih stavbah. Skoraj je nemogoče v tem času, da je šola v najslabšem prostoru v vasi, je pa vseeno resnica. Posvetimo tudi več pažnje higieni učencev in čistoči sploh v razredih. Šola mora biti vzor v vsakem pogledu. Z malo več aktivnosti in skupnega dela bomo le napake odpravili.

Naši krajevni ljudski odbori posvečajo vse premalo pažnje šolam v svojem območju. Poiskati bi morali sredstva iz lastnih virov, da se tako stanje odpravi. Lepa šola na vasi je tudi ogledalo krajevnega ljudskega odbora. V tej zvezi bi bilo potrebno omeniti še to, da se naši odbori tudi premalo brigajo za učitelja na vasi, ki v mnogih slučajih naleti na gluha ušesa, če hoče rešiti to ali ono težkočo. Da pa poedini odbori niti ne preskrbijo učitelja stanovanja in hrane, je pa to prav gotovo izraz malomarnosti, proti kateri moramo voditi ostro borbo. Ko smo na kratko ožigali napake in nakazali težkoče, se moramo zavedati, da imamo na drugi strani šole, kjer teh napak ne bi bilo potrebno, da učitelstvo na teh šolah opiše svoje delo, da bo to v pouk drugim, ki danes še ne vnašajo v šolo one idejne revolucionarne borbe na polju znanosti.

S praviimi organizacijskimi prijemi, strokovnim in političnim študijem ter povezavo z množičnimi organizacijami bomo le napake v šoli popravili, odpravili pa tudi materialne težkoče, naj si bo učitelja na vasi ali šole sploh.

Učitelj na vasi naj bo kakor delavec v tovarni, delaven, borben, discipliniran, idejno močan in prvi pri izgradnji socializma.

Zmagovalca v smučarskem teklu na 18 km: Ivan in Mirko Kolenc

Reševanje invalidskega vprašanja

Za čim prejšjo ureditev invalidskih vprašanj je potrebno, da krajevni ljudski odbori posvetijo temu vprašanju večjo pažnjo, zato moramo pristopiti k delu z zavestjo in priznanjem, da so invalidi, vojne vdove in starši padlih borcev največ žrtvovani in doprinesli za osvoboditev domovine.

V vsakem krajevnem ljudskem odboru imamo invalidskega poverjenika, kateri je izvoljen za to, da štiti in zastopa invalidske interese; vemo, da je bil voljen od invalidov dotičnega kraja ter da so si invalidi izbrali iz svoje srede najboljšega, zato je tudi dolžnost poverjenika, če se ni povezan s krajevnim ljudskim odborom, da se takoj poveže in ugotovi koliko invalidnih je rešenih, koliko neresenih in koliko je še invalidov, vdov in staršev padlih borcev, ki še niso vložili prijave za invalidnino. Poverjenik naj vse one, ki še niso vložili prijave opozori, da to čim prej napravijo.

Kjer imamo Krajevne ljudske odbore, so invalidska vprašanja že rešena. Imamo pa primere, kot na primer v Desklah, kjer so stranke vložile prijave za invalidnino že v novembru leta 1947, in še danes ležijo v pisarni Krajevnega ljudskega odbora. S tem so izgubili upravičenci po zakonu vojni invalidov invalidske prejemke za dobo 4 mesecev.

Tako nevestno ravnanje Krajevnega ljudskega odbora je treba strogo obsoditi in take napake odpraviti, da bomo lahko v bodoče reševali ta problem v času, ko je aktualen, ne pa, da se to mora kasneje popravljati na zahtevo samih invalidov, kateri bi morali biti že vnaprejš preskrbljeni, kar so tudi s svojim delom zaslužili.

Na drugi strani pa je dolžnost Zveze borcev, da o tem vodi kontrolo in pospešuje reševanje tega vprašanja.

Kako vrši agitacijsko delo podjetje LIPA v Ajdovščini

Naše prvomajsko tekmovalstvo se kar živahno razvija. Rdeča prehodna zastavica prehaja iz oddelka v oddelke. Kot prvega začetnemu najboljšemu oddelku je bila izročena mizarjski delavnici, nato zabojarji, žagi itd. Zastavica dnevnega kaže, kateri oddelki je bil prejšnji dan najboljši kvalificiran, odnosno dosegel največ točk v produkciji.

Na grafikonih je označena dnevna dosegljiva produkcija, da vsak posamezen delavec lahko presoja uspeh dneva. Zanimanje za grafikone s strani delavstva je veliko, še posebno zato, ker je na njih razviden za vsakega posebej izostanek iz dela. Vsaka vrsta izostankov je označena s posebno barvo, da se lažje upravičeni, bolniški, uradni in neupravičeni izostanki.

Vzgojo kadrov v podjetju vrši naša agila tova, Marjanca, ki dnevno žrtvuje nekaj ur časa za vzgojo tistih mladincev in mladink, ki se želijo naobraziti in preiti v kader nameščencev. Nekaj prvih uspehov se je že pokazalo, pričakuje pa se, da bo ta trud obilo poplačan z dobrimi uspehi. V dramatičnem odseku tov. Cilka pridno poučuje in vežba igralce za dramsko prireditve, Pevski odsek pa vadi svoje pevce v petju.

Le sten-čas se vedno sameva in kaže samo uradna naznanila. Želeli je, da bi dnevno ali vsaj tedensko imel novih in novih dopisov izmed delavstva. Razumljivo je, da je delavcu po končanem delu težko z okorno roko še pisati članke za sten-čas, zato pa naj bi mladina kaj več doprinesla iz svojih dogodivščin za dopise na sten-čas. Mladinci, delavci in nameščenci, pokažimo, da je naša borba za boljšo bodočnost nas vseh.

Akcija za pomoč grškemu ljudstvu

Krajevni odbor OF Podravskega 725.- din. Krajevni odbor OF Loke 733. din. Krajevni odbor OF Kromberga 4000. din. Pod-obdelki mehanične delavnice SGGP Ajdovščina 4751.- din. Sindikalna podružnica Apnenice Rdeča Zvezda Solkan 625. din. Pionirska organizacija osnovne šole Loke 120. din. Krajevni odbor OF Vodice Podkraj 140. din. Organizacija AFZ Aševca 2500. din. Kontrolni organi blok Gorica 1020. din. Sind. podružnica Okrajnega avtopodjetja Solkan 1425. din. Mladinski aktiv gimnazija Sempeter 1900. din. Sindikalna podružnica Sempeter 1225. din. Okrajni vodovod Dornberga 940. din. Sind. podr. lesnih del. Col 1010. din. Sind. podr. DZZ filijala Ajdovščina 3450. din. Sind. podr. železničarjev Prvačina 1225.- din. Sind. podr. žare Crocotti Solkan 495. din. Sind. podr. žare Lutman Vinava 1545. din. Sind. podr. lesno stroko Otlica 1288. din. Mizarjska delavnica Miren 950. din. Krajevni odbor OF Sempeter 4308. din. Opekarstva Bukovica 810.- din. Sind. podr. Meso-mleko Solkan 2115. din. Sind. podr. stavenh delavcev Ajdovščina 1530. din. Krajevni odbor OF Zalesje 1225. din. Krajevni odbor OF Gradisce 1441. din. Krajevni odbor OF Dornberga 3437. din. Krajevni odbor OF Prvačina 1503.50. din. Krajevni odbor OF Sanebor 92.- din. Skupaj 50.542.50. din. V blagu je bilo nabranih precej živil (kompotirani, konzerve, maslo, kruh, itd.), posebno v vaseh: Gradisce, Dornberga, Vogrsko in Prvačina.

FIZKULTURA

Uspešen razvoj športne letalske skupine »Soča« v Solkanu

V nedeljo, dne 21. t. m. je športna letalska skupina »Soča« v Solkanu priredila že svojo drugo razstavo letalskih modelov. Okusna ureditev in bogata izložba je privabila okrog 500 obiskovalcev iz Solkana in bližnje okolice. Razstavljenih je bilo 19 izdelanih modelov, različnih športnih letal vsakovrstnega tipa, celotna garnitura modelarskega orodja, materiala, rših in načrtov solkanske modelarje. Razstavljeni so bile tudi športne letalske knjige, časopisi, revije in romani ter dve spominski maketi. Eno od maket je prešla skupina v Solkanu v zrak priznanja kot najboljša grupa na Primorskem. Drugo maketo je izdelal modelar Komel Jožef, katerega pa je namenjena najboljšemu članu krožka grupe.

Prihodnjo nedeljo bodo priredili na Lijaku tekme med krožki. Najboljši modelarji bodo nagradjeni ter bodo odšli prihodnji mesec in meseca maja na društvene republiške ter zvezne tekme modelarjev.

Skupino v Solkanu vodi po poti hitrega napredka in razvoja bivši pilot — invalid Trpin Boris. Začel je s petimi člani z delom v neki kleti takoj po priključitvi. Premagati so morali med tem časom mnogo težav, katerih pa se niso strašili. Danes šteje skupina

Pričetek pomladanskega nogometnega prvenstva Primorske

Na nogometnem posvetu, ki se je vršil 20. marca 1948, na katerem so bila zastopana: FD Vipava, FD Sežana, FD Postojna, FD Ajdovščina, FD Volga in FD Anahovo, so se odločili, da se 4. aprila začne pomladansko prvenstvo Primorske. Vse tekme so bodo odigrale po razporedu in sicer na igriščih prvo imenovanih društev.

I. kolo	
FD Tolmin — FD Gorica	FD St. Peter na Krasu — FD Postojna
FD Ajdovščina — Rudar	FD Sežana — Vipava
FD Anahovo — Volga, Solkan	
II. kolo	
FD Gorica — Postojna	FD Tolmin — St. Peter na Krasu
FD Vipava — Ajdovščina	FD Sežana — Vipava
FD Anahovo — Volga	FD Rudar — Anahovo
III. kolo	
FD Rudar — Gorica	FD Postojna — Tolmin
FD St. Peter — Sežana	FD Anahovo — Vipava
FD Ajdovščina — Volga	
IV. kolo	
FD Gorica — Vipava	FD Rudar — Tolmin
FD Postojna — Anahovo	FD Sežana — Ajdovščina
FD Volga — Sempeter	

Pomladanski tek v goriškem okraju

Od 28. marca do 23. aprila se bo po celotnem okraju vršil pomladanski tek čez drin in strn. Zato opazujemo na društva in aktivne, posebno pa mladinske in sindikalne organizacije, da ne pozabijo na predhodne treninge.

Da se bo teka udeležila mladina slehernih naših vasi, daje Okrajni fizikturni odbor sledeča navodila: Kjer obstojajo društva in fizikturni aktiv, naj se pripravijo redni in sistematični treningi tako, da bo vsak tekmovalce imel

za seboj vsaj 5 do 6 treningov. Kjer fizikturne aktivne še ni, naj to stori mladina ali sindikalna organizacija.

V. kolo. Je, da bo pomladanski tek pritegnil čim več mladine!

Radl. treningi pripravljamo sledeče proge: pionirji 300 m; mladinci 1500 m; mladinci 800 m; člani 2500 m; člani 1000 m. Kakšna mora biti proga in kje naj bo izpeljana, vam sporočimo naknadno.

Radl. treningi pripravljamo sledeče proge: pionirji 300 m; mladinci 1500 m; mladinci 800 m; člani 2500 m; člani 1000 m. Kakšna mora biti proga in kje naj bo izpeljana, vam sporočimo naknadno.

NOVO SOCIALNO ZAVAROVANJE V SLOVENSKEM PRIMORJU

V Slovenskem Primorju je začelo naše novo socialno zavarovanje redno delovati: 1. septembra 1947. Ko sto. piš danes pred obnovljeno zgradbo filijale v Ajdovščini — tu je bila nekoč posojilnica, ki je leta 1943 do tal zgorela — vso svetlo v novih barvah, ne slutiti, koliko težko so morali prebroditi njeni ustvarjalci, predno so začeli v njej redno poslovati. Ko so obnovljeno poslopije še gradili, so uradovale stisnjene v depandansi infekcije bolnice. V obnovljeno poslopije so se vselili takoj, ko je bilo pod streho, čeprav so manjkala še okna in vrata. Pri gradnji so pomagali vsi: nameščenci filijale, prebivalstvo posebno pa delavci bližnje žage »Lipac«.

Upravne prostore so razmesili v prvem nadstropju, spodaj pa najprej odprli oddelek za splošne bolnišnice z veliko lepo čakalnico, v decembru pa še zobno polikliniko, ki je v vse prebivalstvo okraja pozdravilo z velikim veseljem.

Ajdovščina je od nekdanja bila močan industrijski center s številnim delavstvom, saj je imela veliki prednik: valjni mlin, nekaj velikih žag in mnogo drugih obratov, toda za delovno ljudstvo ni imela nobene ustanove. Danes se tudi tu polagajo temelji novemu, boljšemu življenju. Že drugo leto je tu gimnazija, ki jo obiskujejo zlasti delavski in kmečki otroci; njim je namenjen sredi trga mladinski dom; izpopolnjuje se tudi zdravstvena služba socialno zavarovanje s svojimi ustanovami.

Tudi v Slovenskem Primorju se vzgajajo naše novo socialno zavarovanje po enem svojih glavnih načel, t. i. približati zavarovanje čim bolj zavarovancem. Ekspoziture, ki jih je po dosedajšnjih izkušnjah treba odprati povsod, kjer je koncentrirano večje število delavstva, so bile ustanovljene tudi na Primorskem v vseh krajih z bolj razvito industrijo: Ajdovščini, Idriji, Ilirski Bistrici, Postojni, Sežani in Solkanu. Od poverjenikov, ki imajo ožje delovno področje kot ekspozitura, je bilo v Grgarju zaradi bližine Solkana pred kratkim ukinjeno, obstoja pa še dalje v Tolminu.

Bolnice so v Slov. Primorju, v Postojni, v Vipavi, ki vrši tudi kirurške operacije, in infekcijska bolnica v Ajdovščini. V Senožečah je sanatorij.

Potujoči kino iz St. Petra vrte že nekaj časa v več krajih razne filme. Ker prikazujejo v okraju še potujoči kino z normalnim trakom in bosta oba filma predvajala prebivalstvo po celotnem okraju, naprosamo vse Krajevne ljudske odbore in osnovne krajevne prosvetne svete, da pomagajo odgovornim tovarišem potujočemu kinu pri organiziranju predstev. Prosvetni sveti so dolžni, da postavijo ob predvajanju filma, kadar pride v njihov kraj, blaginjska in reditelja.

Onstran meje ... Predlog revizije mirovne pogodbe z Italijo — volivni maneuver imperilizma

Zapadni imperialisti skušajo z novim predlogom revizije mirovne pogodbe z Italijo ovirati pohod demokratičnih množic v svetu v trenutkih, ko se v Italiji demokratične množice pripravljajo na volitve. Predlog imperialistov o priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji je bil izdan prav z namenom, da podpre na volitvah De Gasperi in njegovo ameriško zasluževalno politiko, da zastro jasen pogled volivcem v Italiji, da onemogočijo pošten sporazum med Jugoslavijo in Italijo. Predstavnik Sovjetske zveze je označil tristransko odločitev glede predloga o priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji kot očito propagando. Izjava Togliattija slino jasno kaže in razkrinkuje to volilno špekulacijo ameriškega imperializma, ki skušajo obenem ustvarjati v Italiji svojo psihozo. »Vprašanje Trsta zanima predvsem v prvi vrsti Italijo in Jugoslavijo«, pravi v svoji izjavi. »Moje mnenje je, da bomo lahko rešili vprašanje Trsta.

ko bo imela Italija demokratično in neodvisno vlado; ki bo vodila politiko sodelovanja in bratstva z jugoslovanskim ljudstvom. Tega vprašanja ne bomo rešili nikoli, dokler bomo imeli vlado vazalov ameriškega imperializma«.

Preiskave pri slovenskih partizanih

Preiskave pri slovenskih partizanih so še vedno na dnevnem redu v Gorici. Pred kratkim sta dva karabinerja vršila temeljito preiskavo pri tovarišu Karlu Veluščku z odgovorom, da ima kje skrito »mašinstvo«. Ker ništa mogla najti ničesar, sta se seveda v ljudno opravčevala po končanem delu. Ljudstvo v Gorici pa vendarle občuti ponizanje in žalitev v takih preiskavah. Saj dobro ve, da bi bile podobne preiskave drugod bolj uspešne in koristnejše, prav radi miru in varnosti mirnega slovenskega prebivalstva.

Ob spominu na tovariša Jelkoto

Tovariš Jelko se je od vsega početka boril kot napredni sin briškega ljudstva za svobodo in pravico. Prav v času, ko so padle Bazoviške žrtve je bil zaprt in mučen. Ko je pribežal k partizanom, je iz predanega kurirja kmalu postal komisar »Šoške brigade« in kot tak častno izpolnjeval svoje dolžnost napram domovini. Po osvoboditvi je bil načelnik Narodne zaščite za Bistriški okraj. 17. marca 1946 pa je tragično preminul.

Ob spominu druge obletnice so darovali njegovi sorodniki za sklad »Nove Gorice« 100 din.

Okrajni sindikalni svet za Goriško skrbi za ideološko vzgojo svojih članov

Okrajni sindikalni svet za Goriško — Solkan je organiziral tromesečni večerni sindikalni tečaj za svoje člane. S poukom so pričeli 5. marca t. l. Udeležencev je 28. Pretežna večina tečajnikov še ni spoznana s sindikalnim delom in bo tokom tečaja imela vso možnost, da pokaže svojo sposobnost in s teorijo izpopolni svoje znanje.

Z izpopolnjenim znanjem bo naš kader sindikalnega aktivna lahko pomagal tako pri ideološkem delu kot operativnem delu v naših sindikalnih kolektivih.

Solkanci so izpolnili svoje obveznosti

Na dan volitev je pohlito več mladincev, članov zveze borcev in drugih članov OF na prostovoljno delo. Stori-nih je bilo 284 ur, bile so pa res udarniške. Iz postaje Gorica je bilo prepljanega 93 kub. metrov materiala na postajališče Solkan, ki se že dal časa pripravljajo. Poleg tega je ena izmed skupin delala pri neki porušeni hiši v vasi in prepljela 15 kub. metrov materiala. Vse material so tudi splinirali.

V Kostanjevici na Krasi so obnovili šolsko poslopje

Šolsko poslopje v Kostanjevici na Krasi je bilo močno poškodovano še iz naradne osvobodilne borbe od italijanskih in nemških vojštanov. Pouk se je moral vsled tega vršiti v privatni hiši, ki seveda ni bila primerna za poučevanje.

Vasčani v Kostanjevici so uvideli, da ne morejo pustiti svojih otrok v takem prostoru in so sklenili, da si bodo z lastnimi sredstvi pomagali. Obnovitvena zadruga je prevzela obnovo šolskega poslopja, zadruga v vasi pa je prispevala z denarjem, da so bile čim prej izdane klopi, ki jih je izdelala Mizarjska zadruga v Mirnu.

Zene so se pokazale zelo pridne in aktivne pri pomoči, saj so same res udarniško osnažile razrede v obnovljenem šolskem poslopiju in za to darovale 120 prostovoljnih ur. Čeprav so se težko odtrgale od svojega dela v domači hiši, so rade nekaj ur prispevale, da bo otrokom prijetnejše in lepše v času pouka.

Nameščenci političnih organizacij okraja Gorica so darovali za tiskovni sklad »Nove Gorice« skupaj 744 din. Uprava se za prispevek najlepše zahvaljuje.

Tovariš, tovarišica! Ali si že naročil našega glasila OF »Nova Gorica«?

DOPISI Pomanjkljivo delo sindikalne podružnice na postaji Gorica

Pred kratkim je sindikat postaje Gorice dokazal, da le premalo misli na to, koliko lahko pomeni knjiga delovnemu človeku. Uprava postaje Gorice je namreč hotela prodati na javni dražbi več slovenskih koledarjev, ki so ležali že dalj časa pri njih. Ničesar ni zmenil za te knjige, dokler ni za dražbo zvedel Okrajni prosvetni svet, ki je knjige odkupil in jih bo dodelil nekaterim knjižnicam v okraju. Koledarji imajo, čeprav so za letos zastareli, vendarje po vsebini še precej člankov, ki bi se jih lahko koristno poslužile vsake knjižnice. Sindikat se ni zavedal, da nikakor ne gre, da bi danes, ko vse ljudstvo posebno še na Primorskem pridno sega po naših knjigah, dajali na dražbo knjige, tudi ni opazil oklica javne dražbe knjig na svojem sten-času.

Briško ljudstvo se poslavlja od dveh borcev

Vest o smrti tovariša Vladkota Jakoniča in Alojza Sirkja je bil težak udarec za obe vasi in ves goriški okraj. Njuno delo je bilo poznano vsem prebivalcem goriških Brd. Obe tovarišema so bili interesi skupnosti vedno na prvem mestu. Prebivalci krajevnega ljudskega odbora Vipolže so predlagali tovariša Vladkota za kandidata v okrajno skupščino, ker so spoznali v njem človeka, ki bo v menlu celotnega okraja lahko mnogo več koristil, kakor samo svojem krajevnemu odboru. Istosamo je bil postavljen v Kožbani na kandidatsko listo tovariš Sirk iz Hlevnice zaradi svojih vrlin. Toda nescetja je hotela drugače. Tovariša sta se pri izvrševanju svojih dolžnosti dne 19. marca smrtno ponesrečila.

Na dan pogreba — na dan volitev, je prebivalstvo goriških Brd pokazalo še na zadnji njihovi poti, kako veliko zaupanje je imelo do obeh pokojnikov. Preko 6000 ljudi je spremljalo vsako krst, in se ni moglo spoprijazniti z mislijo, da ju spremljajo na zadnji poti, da ne bosta mogla več delati med njimi in v njihovo korist. Spomini na njuno delo, še za časa borbe kot partizana, so bili vsakomur živi pred očmi in težko je bilo misliti na to, da ne bosta več mogla nadaljevati svojega dela kot člana krajevnega ljudskega odbora, niti ne kot člana okrajne skupščine. Oba sta bila med našimi, ki so v času anglo-ameriške zavezniške vojaške uprave vodili borbo, da se goriška Brda, kakor vsi predeli, kjer živijo Slovenci, priključijo k Jugoslaviji. Doživela sta rezultate svojega dela in nadaljevala borbo za osvoboditev tistih, ki še da-

Materinska posvetovalnica v Šempasu v dobrih rokah

Ze dalj časa posluje materinska posvetovalnica v Šempasu in je do sedaj med najaktivnejšimi v okraju. Precejšnjo, če ne skoro vsa zasluga uspehov posvetovalnice je po izstopu v prihodno delo tovarišice Rijeve Bernarda. Tovarišica je dobro poznana že iz časov narodno osvobodilne borbe, ko je pomagala našim ranjenim, skrbeli za zdravila in druga sanitetni material. Mnogokrat se jo sanjala prebiti skozi sovražnikove blo-